

Balua jukutumbulii jaka Yohana Ulongulelu

Balua juutumbuli jaka Yohana jiandikwi nu Ntumi Yohana kuwesikana kati ja yaka 50 na 100 baada jukubelekwa kilisitu. Yohana ngase julilangi ana jombi ndi jojuandiki balua heji, lakini lipungu la kwanza la balua lilangii jombi ndi jojukubona kwa miu gaki kutama kwaka Yesu pundema pani nu kummbona kabee Yesu baada jukuyoka kwaki kuhuma kwa bandu ba awii, mu lipungu la 1:1-3. Indela jejitumiki kuandika kitabu su utumbuli saka Yohana jilengana niindela jejitumiki kuandika kitabu siliya la mboni ngati hejuandiki Yohana. Kuhobaleka ana Yohana jwaandika kitabu simu kati jiitabu nsesi yi Li-jambu la Amboni laka Yesu Kilisitu na balua itatu yeyuye ndi balua ju utumbuli jaka Yohana ja pili na tatu pa jwabii ku Epesu.

YOHANA jwaandika balua jenze kwa bandu boti ba bunhobale kilisitu na muda wehogu likundi la bandu ba bunhobale kilisitu labia lipata mang'aliku kuhuma kwa bandu ba baakema "Aginositiki." Bandu haba ahobaliya Yesu kuba Yesu jwabia Sapanga mweni lakini ngase jwabii mundu wa sakaka pa jwabia jutama punndema pani. Kwa ndaba heji Yohana julilogula kuba mweni ndi jojubwe kutama kwaka Yesu punndema pani na kwa maboku gaki mweni ampapii Yesu, mu lipungu la 1:1-3. Yohana jwaandika

balua jenzenu ili kutogule kwaki kujagania, mu lipungu la 1:4, kwaahenga bandu ba bunhobale Kilisitu biitenda mahakau, mulipungu 2:1, kwaal-enda bandu baabunhobale Kilisitu na mabole gi-isoli, mu lipungu, 2:26.

Gagabii nkati

Yohani ju tumbuli balua jaki nukupia lilengu limu lukuandika balua jaki, mu lipungu la 1:4-6.

Ndi julandi Sapanga hejubii unang'anu na het-upalika kutama ngati Yesu hejutamika, mu lipungu la 1:5-3:10.

Alapu jutukombuke nhilu ukupalana, mu lipungu la 3:11-5:12.

Jujomule balua jaki mu lipungu la 5:13-21.

Lilobi la womi

¹ Tunhandaki mwanjanya lijambu laka jola jobunkema lilobi jola jojuleta womi, jojabii tum-buka pu utumbuli. Twepani tunzoini nu kum-bona kwa mihu gitu twabeti; tumbweni nu kunka-muu kwa maboku gitu twabeti.

² Pagwapitila womi we hogu tugubweni na henu tulongale lijambu laki nu kumpwagi mwan-ganya lijambu la womi we hogu wa yaka petapeta. Jombi jwabii kwa Atati na henu jwahikiki kwitu.

³ Setwikibweni nu kujoa ndi setundandi mwan-ganya, ili mwanjanya nhwesa kujongana na twepani mu kujongana kotubii naku na Atati na Mwana waki Yesu Kilisitu.

⁴ Tunhandaki mwanjanya majambu haga ili kutogule kwitu kujaganinya.

Sapanga ndi unang'anu

⁵ Ndienu, majambu gatwagajoini kwaka Yesu na gatunndandila ndi ganga: Sapanga ndi unang'anu na ngaselubii lwii lwokapi nkati jaki.

⁶ Ana tupwagiki tujongana na Sapanga na koni tuhenga mahengu giliya gaguge ngati kutama palwii, ndienu twibiya tulonge isoli wala ngase-tuhenga lelibii lu usakaka kwa malobi na mahengu.

⁷ Lakini ana tutami mu unang'anu, ngati jombi hejubii mu unang'anu, ndienu twibiya tujongana twabeti na twabeti, na mwai waka Yesu, Mwana waka Sapanga utunyambisa mahakau goti.

⁸ Ana tupwagiki ngase tubii na mahakau tulikonga twabeti, nu usakaka ngasegubii nkati jitu.

⁹ Lakini ana tupwagiki kwaka Sapanga tutendiki mahakau, ndienu Sapanga ndi juhobaleka na jo jujetakeka, najombi jatulekakiya mahakau gitu nu kutunyambisa ubaja woti.

¹⁰ Ana tupwagiki ngase tuhengiki mahakau, twibiya tunhengiki Sapanga julonge isoli, ni lilobi laki ngaselibii nkati jitu.

2

Kilisitu ndi ujangati witu

¹ Mwabana bangu, nunhandaki majambu ganga, ili mwiitenda mahakau. Lakini ana kupitii mundu jutei mahakau, tubii na mundu jumu jojuwe jutulobe kwa Atati bu kunani, ndi Yesu Kilisitu jojujetakiwi palongi jaka Sapanga.

² Kilisitu mweni ndi litambiku leliboa mahakau gitu; wala nga kutulekake mahakau gitu twepani pena, ila kabee mahakau ga bandu boti bu pundema gwoti.

³ Ana tujetaki mihilu jaka Sapanga, ndienu sakaka tumanyi Sapanga.

⁴ Mundu anajupwagiki ammanyi Sapanga, lakini ngasejujetaki mihilu jaki, ndienu mundu hoju jwini isoli, nu usakaka ngasegubii nkati jaki.

⁵ Lakini mundu jokapi jojujetake lilobi laka Sapanga, hoju ndi jojubii nu upali wa sakaka waka Sapanga nkati jaki. Hela ndi hetuwesa kuba nu usakaka ukujongana na Sapanga.

⁶ Mundu jokapi jojupwaga jujongini na Sapanga jupalika kutama ngati ejutama Yesu Kilisitu mweni.

Mihilu minyai

⁷ Mwaakosi bangu mo numpai, mihilu jenze jenuanhandaki nga mihilu minyai ila mihilu ajelaje ja mwandi jemwabinaku tumbuka puhanzo. Mihilu heji ja mwandi ndi malobi ga mugajoini.

⁸ Hata hela, nunhandaki mihilu minyai ni lilobi lu usakaka libonikana nkati jaka Kilisitu ahelahe libonikana nkati jinu. Ndaba lwii lutenda kuboka, nu unang'anu wusakaka gutumbuli kunang'ana.

⁹ Mundu jokapi jojupwaga jutama mu unang'anu, lakini ansuki ndongu waki, mundu hoju jwakoni jubii mu lwii.

¹⁰ Na mundu jokapi joampala ndongu waki jojuwe jutama mu unang'anu na ngasekibii sokapi nkati jaki sekiwesa kunhenga mundu jongi juhenga mahakau.

¹¹ Lakini joansuki ndongu waki jutama mu lwii, jujenda mulwii, na ngasejumanyiki kojujenda ndaba lwii lunhengiki jwiiwesa kulinga.

¹² Nunhandaki mwanganya, mwabana bangu ndaba mahakau ginu gabokiki kwi indela ja mambambu gajwahengiki Kilisitu.

¹³ Nunhandaki mwanganya aka atati ndaba mmanyiki jombi Kilisitu jojubii tumbuka mwandi. Nunhandaki mwanganya akakombu ndaba munhwesiki Lijobi.

¹⁴ Nunhandaki mwanganya mwabana ndaba mwaamanyiki Atati bu kunani. Nunhandaki mwanganya mwaka atati ndaba mummanyiki jombi Kilisitu jojuwe jubii tumbuka mwandi. Nunhandaki mwanganya akakombu ndaba mm-bii na makili; lilobi laka Sapanga libii nkati jinu, na munhwesiki mbaja jola.

¹⁵ Mwagupala nndema, wala sokapi sekibii punndema. Mundu jojugupai nndema, ngajuwesi kwaapala Atati buku nane.

¹⁶ Ndaba hindu yoti yu punndema ngati, ndokule yilya ya nhyega, hindu yebii bona bandu nu kuitokule. Kukipuna kokuhika kupete kuba na mali gingi, yoti hei ngaseihuma kwa Atati bu kunani, ila ihuma ku nndema.

¹⁷ Nndema pamu na hindu yaki yoti yeitokuleka itenda kupeta; lakini mundu jojuhenga gajupala Sapanga, jutama yaka petapeta.

Joampenga Kilisitu

¹⁸ Mwabana bangu, mwisu gutei kuhegale! Ngati henzoini jo ampenga Kilisitu jutenda kuhika, na henu ba bumpenga Kilisitu bingi ahikiki na henu tumanya masoba ga mwisu guhegali.

¹⁹ Bandu haba apitii nkati jitu lakini ngasebabii sakaka bakwitu na ndii mana batenda kutuleka; ana bakabii bakwitu bakabia ahigali pamu na twepani. Lakini baboka, nukuyetuana, ili kubonikana hotuhotu ngasebabii bakwitu hata kidogo.

²⁰ Lakini mwanganya, bumpakiki mauta gaka Loho jaka Sapanga kuhuma kwaka jojubii jwaa Sapi jola, na henu muumanyi usakaka.

²¹ Nunhandaki mwanganya, nga ndaba ngase muumanyi usakaka, ila ndaba mugumanyiki usakaka, ila mmanya isoli jokapi ngase jipatikana mu usakaka.

²² Boo, jwini isoli ndi nyane? Ndi jojukana Yesu ndi Kilisitu. Mundu ngati hoju ndi johampenga Kilisitu, hoju ndi jojwaakana Atati bu kunani na Mwana.

²³ Ndaba jokapi joankana Mwana, jwaakana kabee Atati bu kunani; na jokapi joanzetake Mwana, jaajetake kabee Atati.

²⁴ Ndienu, malobi ga mwagajowana tumbuka pu utumbuli gatama mu mioju jino. Ana malobi haga gatemi nkati jino, nala mwitama masoba goti sukujongana na Mwana na Atati bu kunani.

²⁵ Na malagi gajutulagila Kilisitu ndi ganga: Jwaatupekia Womi wa yaka petapeta.

²⁶ Nunhandaki majambu ganga ndaba ja bandu baapala kunhoa mwanganya.

²⁷ Lakini kwinu mwanganya, Kilisitu ampaka mahuta kwi indela ja loho waki. Ana Loho hoju juendale kutama nkati jinu, ngasempalika kubolwa na mundu jokapi. Ndaba jombi jumbola kila sindu, na mabole gaki ga sakaka, nga gi isole.

Nala nkamulikya mabole ga Loho hoju nukuhigali mu kujongana na Kilisitu.

²⁸ Hena, mwabana bango, ntama nkati jaki ili pajwiipitila tubiya nganganganga bila kuba na ndaba jukulihiya kwi yoni lisoba lu kuhika kwaki.

²⁹ Mpalika kumanyika ana, Kilisitu ndi jojuhenga gagajetakike palongi jaka Sapanga, nala mpalika kumanya kila mundu jojuhenga majambu gagajetakiki palongi jaka Sapanga, jombi ndi mwana waka Sapanga.

3

Bana baka Sapanga

¹ Nndingalia, Atati ebutupai ngamaa mbaka butukema bana baka Sapanga! Sakaka ndi etubile. Ndi mana bandu bupunndema ngase butumanyiki twepani, ndaba ngase bummanyi Sapanga.

² Mwaalongu bangu, henu twepani ndi twabana baka Sapanga, lakini kwakona ngase kubonakini pagwendu hetwiibia. Lakini tumanyiki ana, Kilisitu pajwiipitila, twiilengana naku ndaba twammbona ngati hejubii.

³ Ndienu, kila mundu jojulendale kummbona Kilisitu, julinyambisa mweni ngati Kilisitu ejulinyambisi ngani.

⁴ Kila mundu jojuhenga mahakau ngasejukamu malagalaki gaka Sapanga, ndaba kuhenga mahakau ndi kukotoka kukamu Malagalaki.

⁵ Mmanyiki Kilisitu jahika kugaboa mahakau gitu, najombi ngasejubii na mahakau gokapi.

⁶ Ndienu, jojujongana ni Kilisitu ngasejuhendale kuhenga mahakau. Lakini jojuendale kuhenga mahakau ngase jwawaiki kummbona wala kumanya Kilisitu.

⁷ Nala, mwabana bangu, mwijetake kukongwa na mundu jokapi. Mundu jojuhenga mahengu gagajetakiki palongi jaka Sapanga, mundu wehoju jukuba jojujetakiwi na Sapanga ngati Kilisitu ejubii jujetakiki palongi jaka Sapanga.

⁸ Lakini mundu jojuhendale kuhenga mahakau ndi mundu jwaka Lijobi, ndaba Lijobi litei mahakau toka pu utumbuli. Kwa ndaba heji Mwana waka Sapanga jwahika pu nndema kuhalabana lihengu laka Lijobi.

⁹ Kila jojubii mwana waka Sapanga ngasejuhendale kuhenga mahakau, ndaba womi waka Sapanga gutama nkati jaki, henu ngasejuwesa kuendale kuhenga mahakau ndaba jombi ndi mwana waka Sapanga.

¹⁰ Lakini mundu jokapi jwanga kuhenga mahengu gagajetakeka palongi jaka Sapanga, au jwangakumpala nndongu waki, hoju nga mwana waka Sapanga. Hako ndi heamanyikana bana baka Sapanga na bana baka Lijobi.

Mpalana

¹¹ Na malobi gamwagajoini tumbuka pu utumbuli ndi ganga: Tupalika kupalana.

¹² Twiikuba ngati Kaini joankoma nndongu waki sukulongoswa ni lijobi. Boo, ndaba jaki jwatenda kunkoma? Ndaba mahengu gaki gabiya giliya, lakini nndongu waki jombi jwabia juhenga mahengu gagajetakeka palongi jaka Sapanga!

¹³ Henu, mwaalongu bangu, mwisangaa ana bandu bupunndema bunsuki mwanganya.

¹⁴ Twepani tumanya ana, tupetiki kuhuma ku kuwa nu kujingii mu womi ndaba tumpai mwaa-longu bitu. Mundu jwanga nu upali juendale kutama mu makili ga kuwa.

¹⁵ Kila joansuki nndongu waki ndi jojukoma; nanamu mmanyiiki jojukoma jokapi jola ngasejubii na womi wa yaka petapeta nkati jaki.

¹⁶ Twepani tuumanyi upali ndi sindu boo, ndaba Kilisitu juupiiki womi waki ndaba jitu. Natwepani tupalika kupia womi witu ndaba ja ajitu baahobale.

¹⁷ Ndienu, mundu ana jubii na mali gingi yu punndema pani, halapu ammbona nndongu waki jojupala kujangatiwa, najombi ngaseanzangati, boo, mundu wehoju juwesa boo kupwaga ampala Sapanga?

¹⁸ Bana bangu, tukotuka kwaapala bandu kwa malobi matopu, ila twaalangia upali wa sakaka kwi indela ja mahengu.

Mioju janga lujogopu palongi jaka Sapanga

¹⁹ Hela ndi etuwesa kumanya twepani twa-bandu ba sakaka; na ngatwiikubi ni kiholu palongi jaka Sapanga:

²⁰ Ndaba, hata ngati mioju jitu jitenda kututemu, tumanyiiki Sapanga ndi nkolongu kupeta miojujitu, na jombi jumanyiiki kila sindu.

²¹ Mwaalongu bangu, ana miojujitu ngase jututemu, ndienu, ngasetubii nulujogopu palongi jaka Sapanga,

²² na sindu sokapi setuloba kuhuma kwaki jutenda kutupeke, ndaba tujijetake mihilu jaki nukuhenga ga gunndengane.

²³ Ni mihilu jaki ndi jenze: Kunhobale Mwana waki Yesu Kilisitu, nukupalana ngati ejutulagalakiya mweni Kilisitu.

²⁴ Bandu boti babijijetake mihilu jaka Sapanga atama sukujongana na Sapanga na Sapanga jutama mu kujongana nabombi. Natwepani tumanya Sapanga jutama mu kujongana na twepani kwi indela jaka Loho waki jojuwe ndi Sapanga jojutupeki.

4

Loho wa sakaka na wi isoli

¹ Mwaakosi bangu mo numpai, mwaanahobale kila mundu jojuwaga jubii na Loho jaka Sapanga, ila mpema sapi ana mundu hoju julongoswa na Loho jaka Sapanga au loho bo; ndaba alota bingi bi isoli apitii munndema.

² Jenze ndi indela jukumanya ana mundu jojulongoswa na Loho jaka Sapanga: Kila jojujetake Yesu Kilisitu jwahikiki, na kuba mundu, mundu hoju jubii na Loho jaka Sapanga.

³ Lakini mundu jokapi jwanga kunzetake Yesu Kilisitu hela, ngasejubii na loho jojuhuma kwaka Sapanga. Mundu hoju jubii na loho jojumpenga Kilisitu; nanamu nzoini kupwaga jojumpenga Kilisitu jutenda kuhika, na henu tayali juhikiki munndema.

⁴ Lakini mwabana mwanganya, mwabana baka Sapanga na tayali mwaawesiki alota bi isoli; ndaba Loho jaka Sapanga jojubii nkati jinu jubii na

makili kupeta loho jojubii nkati ja bandu baabii mu munndema.

⁵ Na alota biisoli haba alonge majambu gupu ndema, na bandu bupu ndema atenda kwaa-jowane ndaba bombi bupunndema.

⁶ Lakini twepani ndi twabandu baka Sapanga. Mundu joammanyi Sapanga jutenda kutujowane, mundu jwanga kuba waka Sapanga ngase jutujowane. Ndienu kwi indela heji tuwesa kumanya kutalikana kwa Loho wa sakaka na loho wi isoli.

Sapanga ndi upali

⁷ Mwaakosi bangu ba numpai, tupalana, ndaba upali guhuma kwaka Sapanga. Kila mundu jojubii nu upali ndi mwana waka Sapanga, na ammanyiki Sapanga.

⁸ Mundu jwanga nu upali, hoju ngaseamanyi Sapanga, ndaba Sapanga ndi upali.

⁹ Na Sapanga jalangiya upali waki kwitu sukuntuma Mwana waki wa kajika mu ndema, ili tubiya na womi kupete jombi.

¹⁰ Hela ndi upali egubii: Nga twepani ndi twetwatumbulia kumpala Sapanga, ila jombi jutupai mbaka kuntuma Mwana waki jubiya litambiku lukutuboke mahakau gitu.

¹¹ Mwaakosi bangu banumpai, ana Sapanga jutupai hela, nala natwepani tupalika kupalana.

¹² Ngasejubii mundu jojuwaiki kummbona Sapanga; lakini ana tupalini, Sapanga jutami mukujongana natwepani, nuupali waki gujagani nkati jitu.

¹³ Tumanyiki tutama mu kujongana na Sapanga, najombi Sapanga jutama mu kujongana na twepani ndaba jombi jutupeki Loho waki.

¹⁴ Twepani tubweni na kwaapwagi bangi ana Atati antuma Mwana waki ili jubiya Nkombosi kwa bandu bu punndema.

¹⁵ Kila mundu jojujetaki kuba Yesu ndi Mwana waka Sapanga, Sapanga jutama mukujongana na mundu hoju, najombi jutama mu kujongana na Sapanga.

¹⁶ Ndienu, twepani tumanyiki na tuhobale upali gojubii naku Sapanga kwitu twepani. Sapanga ndi upali na kila mundu jojutama mu upali, jutama mu kujongana na Sapanga, na Sapanga jutama mu kujongana najombi.

¹⁷ Hela ndi upali hegutweli nkati jitu ili twiijogopa mu lisoba laka Sapanga la kwaatemu bandu: ndaba kutama kwitu punndema pani kulengana ngati hejwatama Kilisitu.

¹⁸ Papabii nu upali ngase pakuba nulujogopu; upali gogutweli gubenga lujogopu lwoka. Ndienu mundu jojubii nu lujogopu ngase jutweli upali, ndaba mundu jojubii nu lujogopu jujogopa kutemuliwa.

¹⁹ Twepani tubii nu upali ndaba Sapanga jwatumbulia kutupala.

²⁰ Mundu anajupwagiki ampai Sapanga, koni ansukia nndongu waki, hoju ndi jwini isoli. Ndaba mundu jwanga kumpala nndongu waki joammbona, ngasejuwesa kumpala Sapanga jwanga kummbona.

²¹ Ndienu, Kilisitu jutupekia nhilu gongo: Joampala Sapanga jupalika kabee kumpala nzaki joan-

hobale Kilisitu.

5

Tuguwesiki nndema

¹ Kila mundu jojuhobale ana Yesu ndi Kilisitu, hoju ndi mwana waka Sapanga. Kila joampala atati ampala kabee mwana wa atati hoju.

² Hela ndi hetumanya twaapai bana baka Sapanga: Sukumpala Sapanga nu kujetake mihilu jaki;

³ ndaba kumpala Sapanga ndi kujetake mihilu jaki. Ni mihilu jaki ndi jenze,

⁴ ndaba kila jojubii mwana waka Sapanga juwesa kugawesa majambu gu punndema. Tuguwesiki nndema, kupete kuhobale kwitu.

⁵ Boo, nya jojuwesa kuguwesa nndema? Ndi jo juhobale pe Yesu ndi Mwana waka Sapanga.

Yesu ndi nyane

⁶ Yesu Kilisitu ndi jojuhikiki kwa masi na kwa mwai pajabiya jutenda kuwa. Ngasejahika kwa masi pena, ila jwahika kwa masi na kwa mwai. Najombi Loho joambweni nu kunzowane Kilisitu jupwaga sakaka, ndaba Loho ndi usakaka.

⁷ Ndienu, abii baalandi atatu babumbweni nu kunzowana:

⁸ Loho wa Sapi, masi na mwai; na boti atatu atenda kujetangane.

⁹ Ana tugajetake malobi ga bandu babumbweni nu kunzowane, ndienu malobi gaka Sapanga ndi makolungu ngani kupeta ga bandu; ndaba malobi gajwapwaga Sapanga kundongale Mwana waki ndi ga sakaka.

¹⁰ Joanhobale Mwana waka Sapanga jugabei gajagajoini nu kugabona nkati ja moju waki; lakini jwanga kunhobale Sapanga, anhenga Sapanga jwini isoli, ndaba ngase jwahobali malobi gajwapia Sapanga kunnndongale Mwana waki.

¹¹ Na malobi ge ndi ganga: Sapanga jutupekia womi wa yaka petapeta, na womi hogu gubii nkati jaka Mwana mundo.

¹² Mundu jokapi jojubii na Mwana waka Sapanga jubii na womi we hogu; na mundu jwanga kuba na Mwana waka Sapanga, ngasejubii na womi.

Womi wa yaka petapeta

¹³ Nunhandaki mwanganya majambu haga ili mmanya mmbii na womi wa yaka petapeta, mwanganya mo mulinhobale liina laka Mwana waka Sapanga.

¹⁴ Na twepani ngase tujogopa hetukuba palongi jaka Sapanga ndaba tubii nu usakaka ana tunndobiki sokapi ngati hejupala mweni, jutenda kutujoane.

¹⁵ Jombi jutujoane kila patunndoba; na ndaba tumanya jombi jutujoane kila patunndoba, tumanyiki kabee jutupeki goti ga tunndoba.

¹⁶ Mundu ana ambweni nndongu waki jutei mahakau ganga kumpeleka ku kuwa, jupalika kunnndobe kwaka Sapanga, najombi Sapanga ampekia womi. Mbwaga lijambu le heli kwa bandu baatei mahakau gaguge nga gaapeleki mu kuwa. Lakini gabii mahakau gagumpeleka mundu ku kuwa, nanepani ngasembwaga

mpalika kunndoba Sapanga ndaba ja mahakau haga.

¹⁷ Kila lihengu langa kujetakeka palongi jaka Sapanga ndi mahakau, lakini gabii mahakau gangi ngasegumpeleka mundu mu kuwa.

¹⁸ Tumanya ana kila jojubii mwana waka Sapanga ngasejuhenga mahakau, ndaba Mwana waka Sapanga anndonda, nu mmbaja jola ngasejuwesa kunhenga sindu sokapi siliya.

¹⁹ Tumanyiki ana twepani ndi twabana baka Sapanga hata ngati nndema gwoti gulongoswa nu mbaja.

²⁰ Tumanyiki kabee Mwana waka Sapanga juhikiki, jutupeki umanyi ili tummanyanya Sapanga wa sakaka; tutama mu kujongana na Sapanga wa sakaka na mu kujongana na Mwana waki Yesu Kilisitu. Hoju ndi Sapanga wa Sakaka, na hogu ndi womi wa yaka petapeta.

²¹ Bana bangu, nzepana ni imong'umong'u yi isapanga yi isoli!

Amatengu
The New Testament in the Matengo language of
Tanzania: Amatengu

copyright © 2020 The Word for the World International

Language: (Matengo)

Contributor: The Word for the World Southern Africa

The New Testament in Matengo Language.

The Word for the World

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 May 2025 from source files dated 14 May 2025

68e6beac-0abf-549f-91d7-ab33f1fb6cd4